

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۲۰۵۲۴

کد موضوعی: ۲۲۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه اقتصاد کلان و مدل‌سازی)

نوع گزارش: طرح/ لایحه ، راهبردی ، نظارتی

مدیر مطالعه: محمدرضا عبداللهی

تهیه و تدوین کنندگان: عالیه ناظمی، علیرضا آذربایجانی

ناظر علمی: سیدمهدی بنی‌طبا

صفحه‌آرا: منیره حاجی محمدی

واژه‌های کلیدی:

۱. شاخص صنعت
۲. شاخص تولید
۳. شاخص فروش
۴. شاخص قیمت

تاریخ شروع مطالعه: ۱۴۰۳/۱۲/۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۱۲/۱۹

به نام خدا

فهرست مطالب

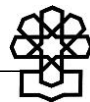
۱	چکیده
۱	خلاصه مدیریتی
۲	۱. مقدمه
۴	۲. شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت
۵	۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته‌فعالیت‌های صنعتی بورسی
۹	۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات
۱۰	۳-۲. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو
۱۱	۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه
۱۲	۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر
۱۳	۳-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو
۱۴	۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی
۱۵	۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی
۱۶	۶. جمع‌بندی
۱۸	۷. پیوست
۲۱	منابع و مآخذ

فهرست جداول

۵	جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی به‌من‌ماه سال ۱۴۰۳
۱۸	جدول ۱ پیوست. آمار مربوط به رشد تولید کل رشته‌فعالیت‌ها
۱۹	جدول ۲ پیوست. آمار مربوط به رشد فروش کل رشته‌فعالیت‌ها
۲۰	جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی به‌من‌ماه سال ۱۴۰۳

فهرست شکل‌ها

- شکل ۱. نمودار شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی..... ۴
- شکل ۲. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی..... ۴
- شکل ۳. نمودار رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل..... ۵
- شکل ۴. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۶
- شکل ۵. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل..... ۷
- شکل ۶. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۸
- شکل ۷. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل..... ۸
- شکل ۸. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات..... ۹
- شکل ۹. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات..... ۹
- شکل ۱۰. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل..... ۱۰
- شکل ۱۱. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۰
- شکل ۱۲. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو)..... ۱۰
- شکل ۱۳. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو)..... ۱۰
- شکل ۱۴. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه قبل..... ۱۱
- شکل ۱۵. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۱
- شکل ۱۶. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه..... ۱۱
- شکل ۱۷. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه..... ۱۱
- شکل ۱۸. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل..... ۱۲
- شکل ۱۹. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۲
- شکل ۲۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر..... ۱۲
- شکل ۲۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر..... ۱۲
- شکل ۲۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه قبل..... ۱۳
- شکل ۲۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۳
- شکل ۲۴. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو..... ۱۳
- شکل ۲۵. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو..... ۱۳
- شکل ۲۶. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل..... ۱۴
- شکل ۲۷. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۴
- شکل ۲۸. نمودار درصد تغییر شاخص قیمت صنعت..... ۱۴
- شکل ۲۹. نمودار شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳..... ۱۵
- شکل ۳۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی..... ۱۶
- شکل ۳۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی..... ۱۶
- شکل ۳۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل..... ۱۶
- شکل ۳۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۶

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در بهمن ماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

چکیده

در بهمن ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید و فروش بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۵/۳ و ۰/۳ درصدی را تجربه کرده‌اند، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش افزایش ۰/۸ و ۷/۲ درصدی داشته‌اند.

در بهمن ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۳/۷ و ۶/۵ درصدی داشته است، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش افزایش ۱۱ و ۲۸/۳ درصدی داشته‌اند. شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی بجز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۸/۶ و ۱/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش افزایش ۴/۹ و ۶/۹ درصدی داشته است.

در بهمن ماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی افزایش ۳/۴ درصدی داشته و رشد نقطه‌به‌نقطه با افزایش ۳/۶ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۳۴/۴ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی در بهمن ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل ۱ واحد درصد افزایش یافته و میزان ۲۵/۶ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

خلاصه مدیریتی

بیان / شرح مسئله

تحلیل روند رشد بخش صنعت از جنبه‌های مختلف، عاملی کلیدی در تحلیل‌های خرد و کلان اقتصادی و یکی از ارکان تصمیم‌گیری در حوزه اقتصاد است. شاخص تولید بخش صنعت به‌دلیل تأثیر نوسانات سطح فعالیت صنعت بر بخش‌های دیگر اقتصاد، به‌عنوان یک شاخص مهم اقتصادی کوتاه‌مدت مورد استفاده قرار می‌گیرد. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به‌صورت ماهیانه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی را محاسبه می‌کند. اهمیت این شاخص به‌روز، برای اقتصاد ایران که تحولات زیادی دارد؛ بیشتر خواهد بود. زیرا بازخورد شوک‌های وارده به اقتصاد ایران و واکنش‌های سیاست‌گذاران باید در تواتر کمتر از فصل مورد رصد قرار گیرد؛ این درحالی است که آمار رسمی بخش حقیقی به‌صورت فصلی و با تأخیر ارائه می‌شود.

نقطه نظرات / یافته‌های کلیدی

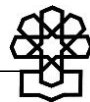
طی بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۵/۳ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۰/۸ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی ۸ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۷ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید را تجربه کرده‌اند. رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «لاستیک و پلاستیک» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «سایر کانی غیر فلزی»، «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «فلزات پایه» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین طی بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» و «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین سهم در افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «فلزات پایه» و «سیمان» بیشترین سهم در کاهش شاخص تولید را داشته‌اند.

همچنین، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱۹/۳ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۱۳/۱ درصدی مواجه شده است.

گفتنی است؛ طی بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳، شاخص فروش بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۰/۳ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۷/۲ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۸ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۷ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص فروش داشته‌اند. رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «تجهیزات برقی» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «سایر کانی غیر فلزی»، «چوب و کاغذ» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند. همچنین در این ماه نسبت به ماه قبل، بیشترین سهم در افزایش شاخص فروش متعلق به رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «لاستیک و پلاستیک» و «کاشی و سرامیک» و بیشترین سهم در کاهش شاخص فروش متعلق به رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «کک و پالایش» و «سیمان» بوده‌است.

بر این اساس، شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱۹/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۴/۲ درصدی مواجه شده است.

در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی افزایش ۳/۴ درصدی داشته و رشد نقطه‌به‌نقطه با افزایش ۳/۶ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۳۴/۴ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل ۱ واحد درصد افزایش یافته و میزان ۲۵/۶ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

۱. مقدمه

شاخص تولید، فروش و قیمت بخش صنعت و معدن مبتنی بر شرکت‌های بورسی با استفاده از داده‌های ماهیانه شرکت‌های معدنی و صنعتی بورسی پذیرفته شده در بورس^۱ محاسبه می‌شود. در تهیه این شاخص‌ها از اطلاعات ماهیانه ۳۳۶ شرکت بورسی استفاده می‌شود و علاوه بر اندازه‌گیری تغییرات میزان تولید، فروش و قیمت در بخش صنعت و معدن، در محاسبات ملی نیز نقش مهمی ایفا و برآوردی از تغییرات ماهیانه ارزش افزوده ایجاد شده را در صنایع مختلف و به دنبال آن در کل اقتصاد منعکس می‌کنند.

بر این اساس، شاخص تولید صنعت بانک مرکزی و مرکز آمار ایران با تواتر فصلی و همچنین شاخص قیمت فصلی مرکز آمار و شاخص قیمت ماهیانه بانک مرکزی منتشر می‌شود، اما الزامی به انتشار شاخص فروش صنعت ندارند. از طرفی، این آمار چندین ضعف اساسی دارد که مهم‌ترین آن وقفه سه‌ماهه در انتشار داده‌ها و بعضاً متوقف شدن انتشار آنها و نداشتن تواتر ماهیانه است.

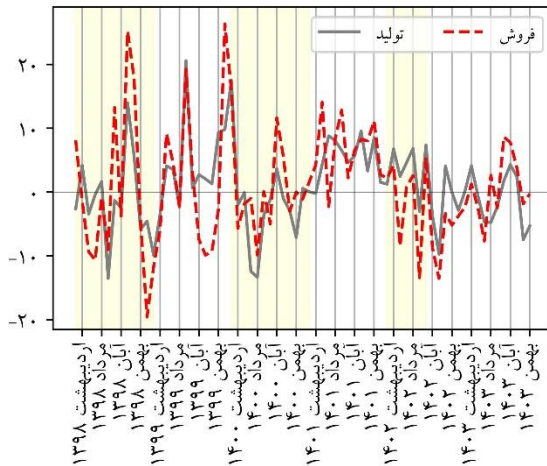
شاخص‌های ماهیانه تولید، فروش و قیمت استخراج شده از اطلاعات عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تا حد زیادی می‌توانند با دقت مناسب و به‌صورت به‌هنگام تحولات بخش صنعت و معدن کشور را توضیح دهند و با توجه به بررسی‌های انجام شده و تطبیق دادن این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران که به‌صورت فصلی منتشر می‌شود، مشخص شده، این شاخص به‌خوبی می‌تواند در وقفه انتشار این شاخص‌های رسمی، شاخص جایگزین مناسبی برای آن باشد. [۱] در این مطالعه تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار گرفته است.

۱. شرکت‌های بورسی شامل تمام شرکت‌های تولیدی صنعتی و معدنی بورس و فرابورس می‌شود که گزارش‌های فعالیت ماهیانه خود را در سایت کدال منتشر می‌کنند.

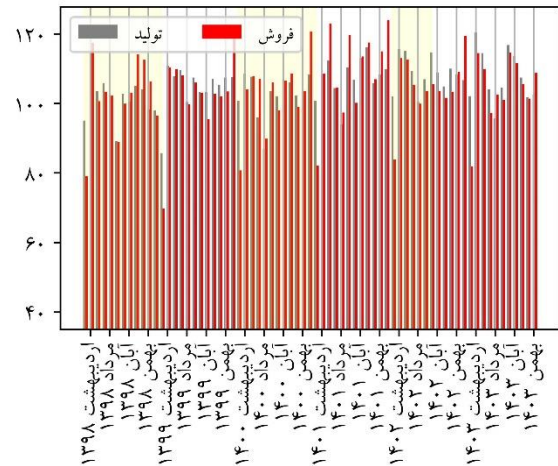
۲. شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت

در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید و فروش بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بزرگ نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۵/۳ و ۰/۳ درصدی را تجربه کرده‌اند، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش افزایش ۰/۸ و ۷/۲ درصدی داشته‌اند.

شکل ۲. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (درصد)

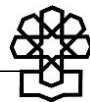

شکل ۱. نمودار شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (۱۴۰۰=۱۰۰)

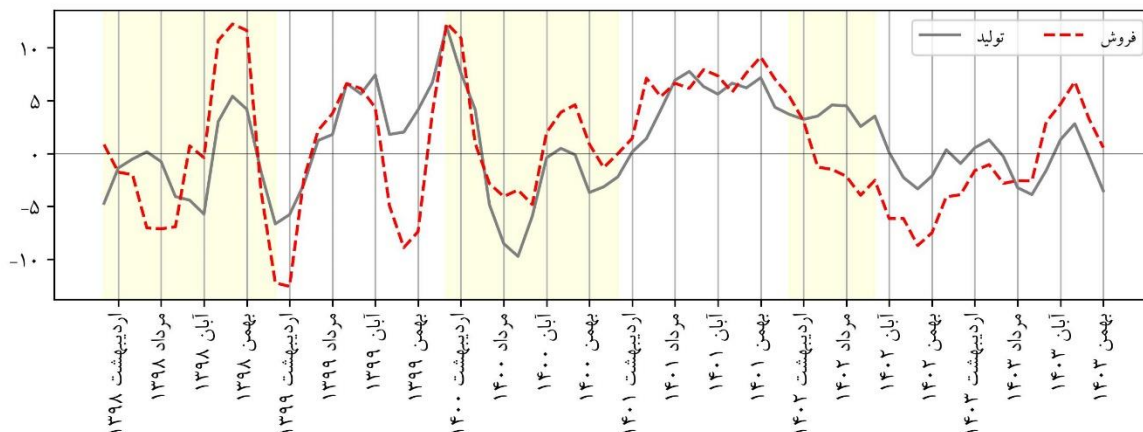

مأخذ: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

طی سه‌ماهه منتهی به بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳، رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص تولید کاهش ۳/۵ درصدی و شاخص فروش آن افزایش ۰/۶ درصدی را نشان می‌دهند.

شکل ۳. نمودار رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش
فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳

شاخص فروش		شاخص تولید			رشد شاخص تولید و فروش	
رشد یازده‌ماهه نسبت به یازده‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد یازده‌ماهه نسبت به یازده‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل		
۰/۷	-۰/۳	۷/۲	-۱/۱	-۵/۳	۰/۸	صنعت
۴/۳	-۱/۱	۶/۹	-۰/۸	-۸/۶	۴/۹	رشته‌فعالیت‌ها شیمیایی به‌جز دارو
-۱/۶	-۷/۱	۰/۶	-۳/۲	-۱۰/۶	-۵/۵	فلزات پایه
-۹/۵	۶/۵	۲۸/۳	-۸/۵	۳/۷	۱۱/۰	خودرو و قطعات
-۱۵/۴	-۱۹/۵	۴/۲	-۴/۵	-۱۹/۳	-۱۳/۱	معدن

مأخذ: همان.

۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته‌فعالیت‌های صنعتی بورسی

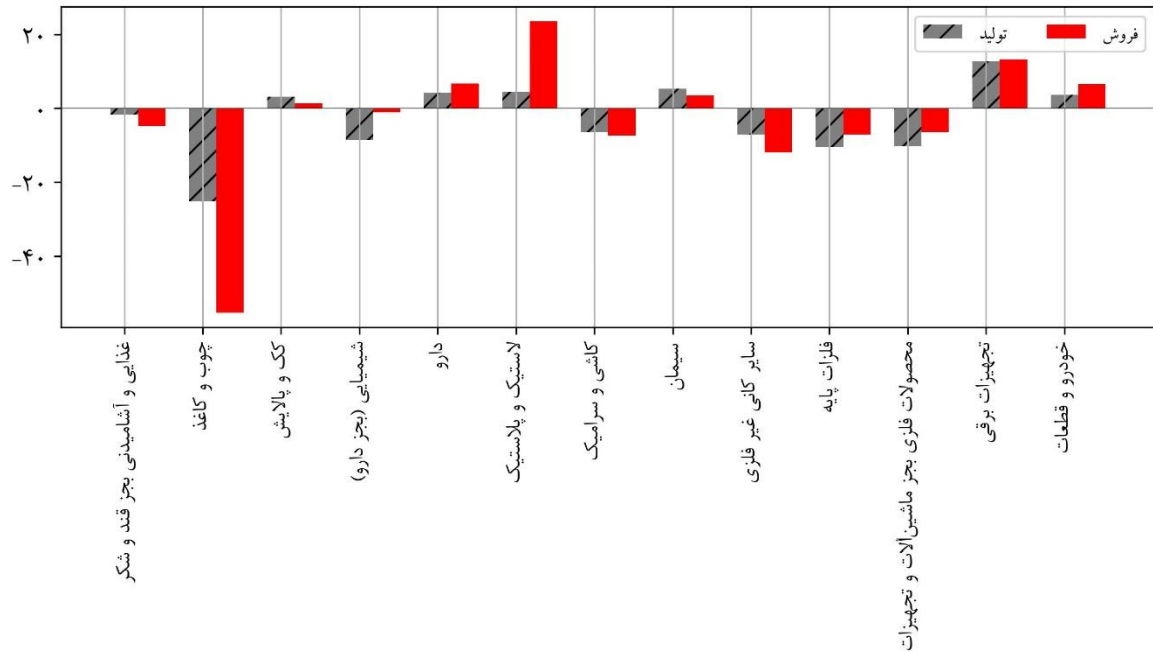
بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی، ۸ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۷ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید داشته است. رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «سیمان» و «لاستیک و پلاستیک» بیشترین افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «چوب و کاغذ»، «فلزات پایه» و «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین کاهش را در شاخص تولید داشته‌اند.

همچنین در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی، ۸ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۷ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص فروش را تجربه کرده‌اند. رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»،

۱. اطلاعات سایر رشته‌فعالیت‌ها در بخش پیوست آمده است.

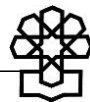
«تجهیزات برقی» و «دارو» بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «چوب و کاغذ»، «سایر کانی غیر فلزی» و «کاشی و سرامیک» بیشترین کاهش را در شاخص فروش تجربه کرده‌اند.

شکل ۴. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

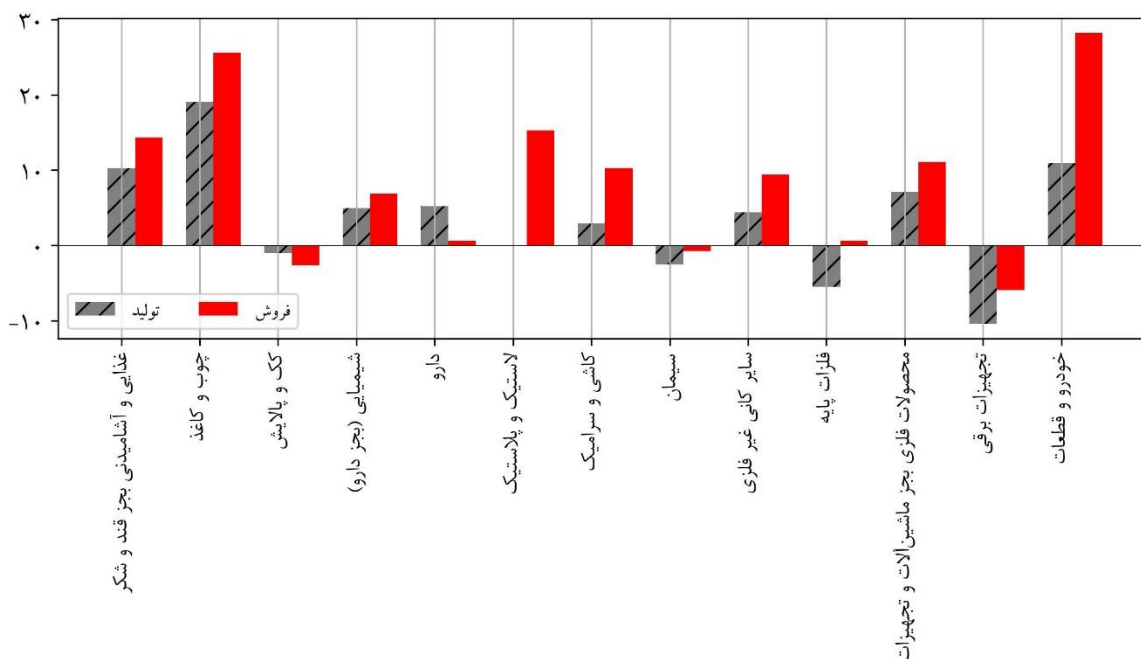

مأخذ: همان.

طی بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل [۲]، رشته‌فعالیت‌های «چوب و کاغذ»، «خودرو و قطعات» و «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «فلزات پایه» و «سیمان» بیشترین کاهش را در شاخص تولید تجربه کرده‌اند. همچنین، رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «چوب و کاغذ» و «لاستیک و پلاستیک» بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «کک و پالایش» و «سیمان» بیشترین کاهش را در شاخص فروش تجربه کرده‌اند.

شکل ۵. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (درصد)

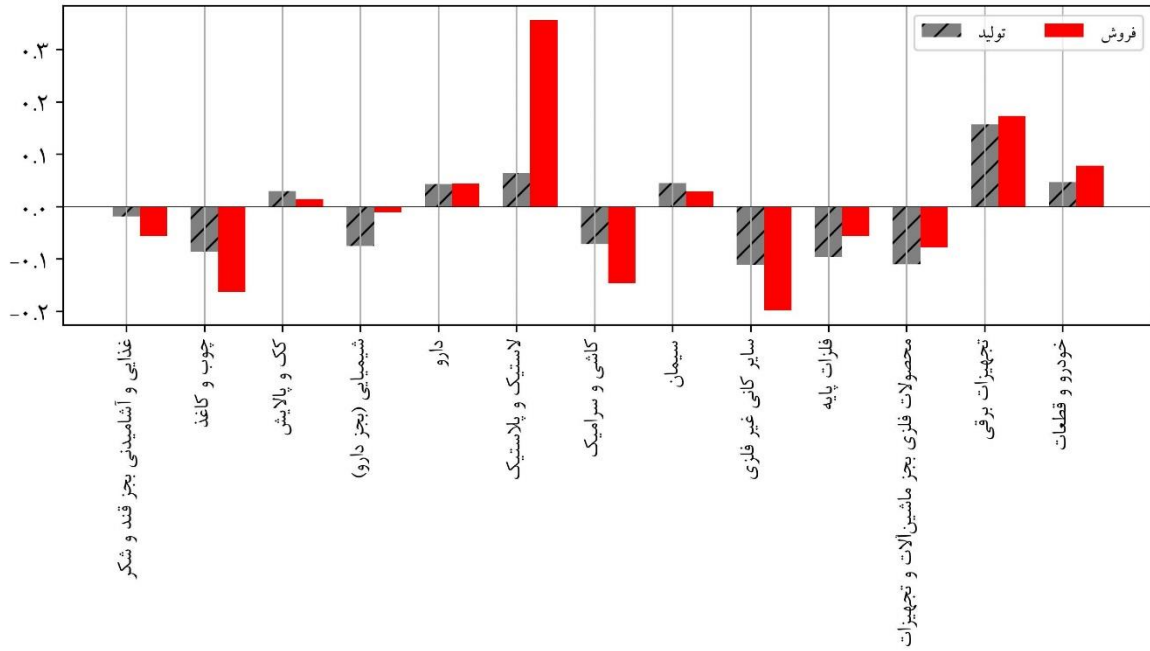

مأخذ: همان.

طی بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «لاستیک و پلاستیک» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «سایر کانی غیر فلزی»، «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «فلزات پایه» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین، رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «تجهیزات برقی» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «سایر کانی غیر فلزی»، «چوب و کاغذ» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند.

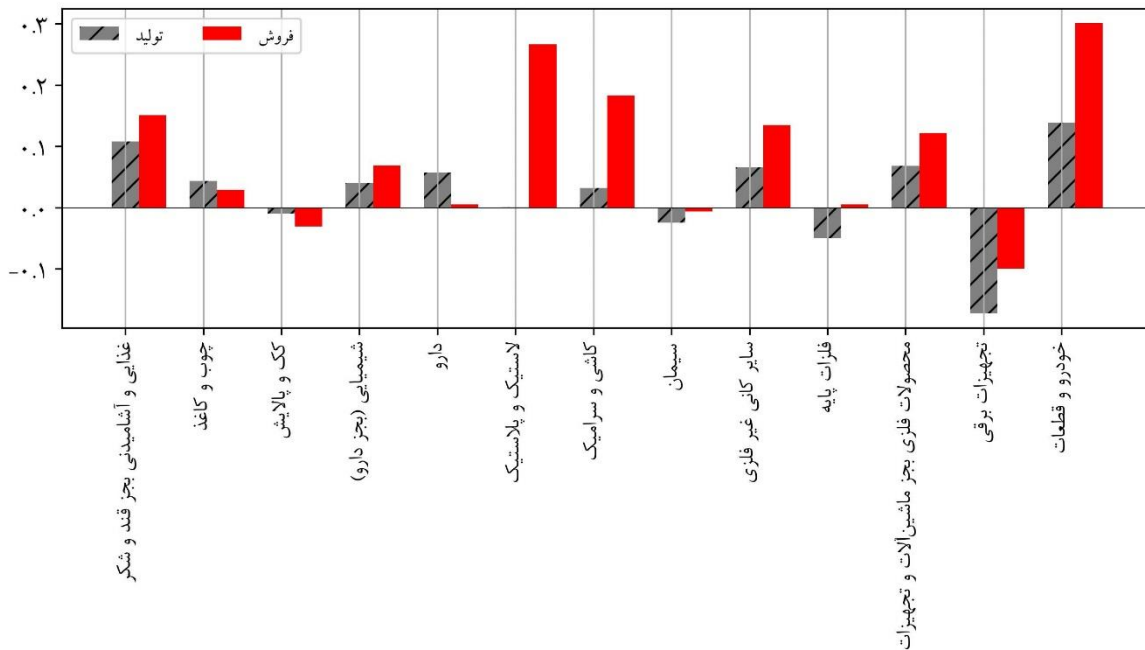
طی بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» و «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین سهم در افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «فلزات پایه» و «سیمان» بیشترین سهم در کاهش شاخص تولید را داشته‌اند، همچنین بیشترین سهم در افزایش شاخص فروش متعلق به رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «لاستیک و پلاستیک» و «کاشی و سرامیک» و بیشترین سهم در کاهش شاخص فروش متعلق به رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «کک و پالایش» و «سیمان» بوده‌است.

شکل ۶. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

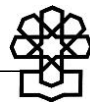

مأخذ: همان.

شکل ۷. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

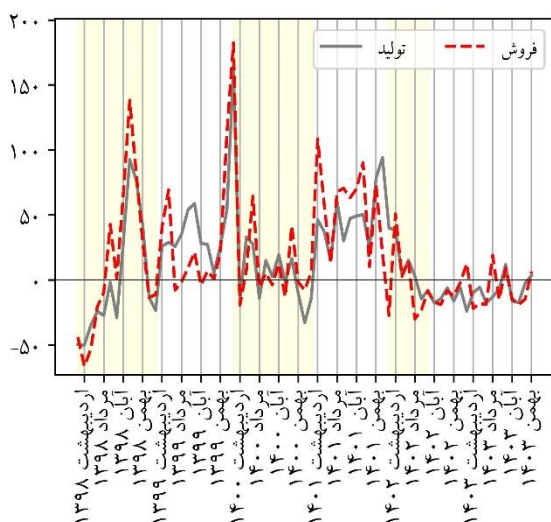
در ادامه به بررسی رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «شیمیایی (به جز دارو)» و «فلزات پایه» به دلیل ضریب اهمیت بالای این رشته‌فعالیت‌ها در محاسبه شاخص و همچنین رشته‌فعالیت‌های «غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر» و «دارو» پرداخته شده است.

۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات

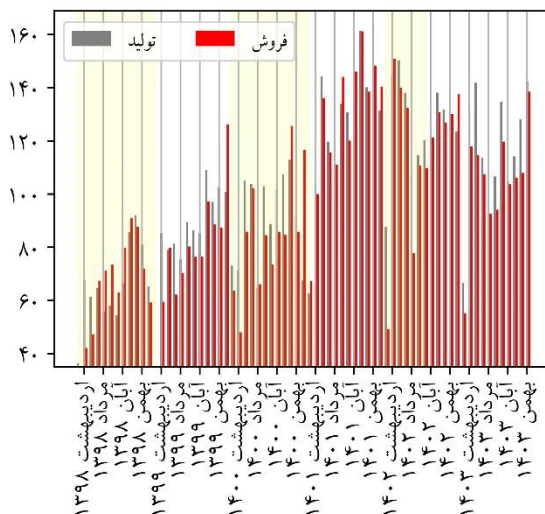
در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت خودرو و قطعات بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۳/۷ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱۱ درصدی داشته است، همچنین شاخص فروش این رشته فعالیت نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۶/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۲۸/۳ درصدی داشته است.

همان‌طور که در شکل ۱۰ نشان داده شده، نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها افزایش یافته است، همچنین مطابق شکل ۱۱، نسبت به ماه مشابه سال قبل نیز شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها افزایش یافته است.

شکل ۹. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (درصد)

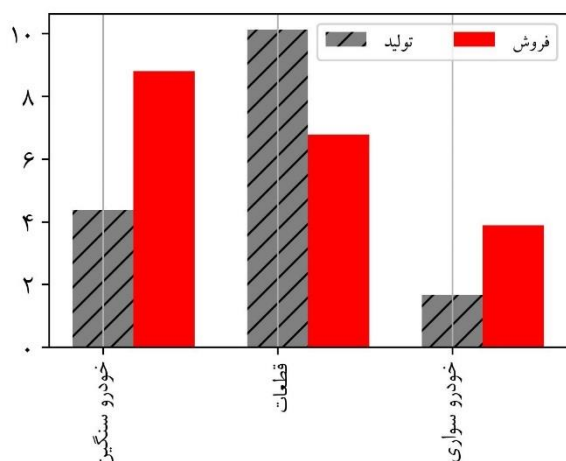

شکل ۸. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (۱۴۰۰=۱۰۰)

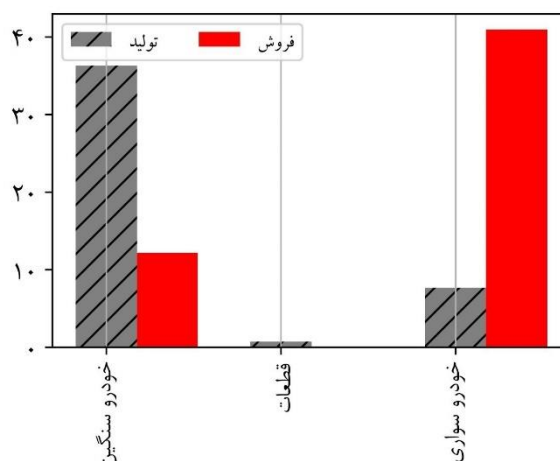

مأخذ: همان.

شکل ۱۱. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

شکل ۱۰. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل (درصد)

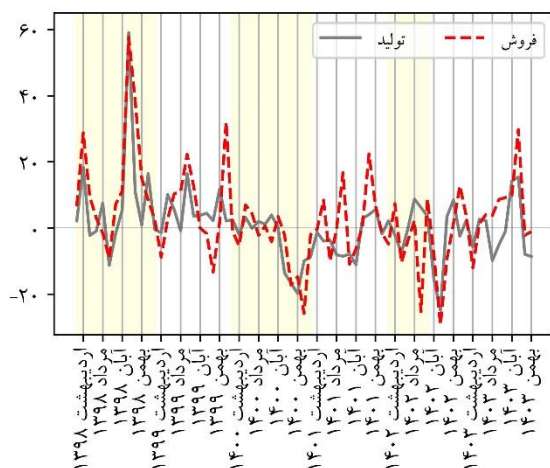
مأخذ: همان.

۲-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو

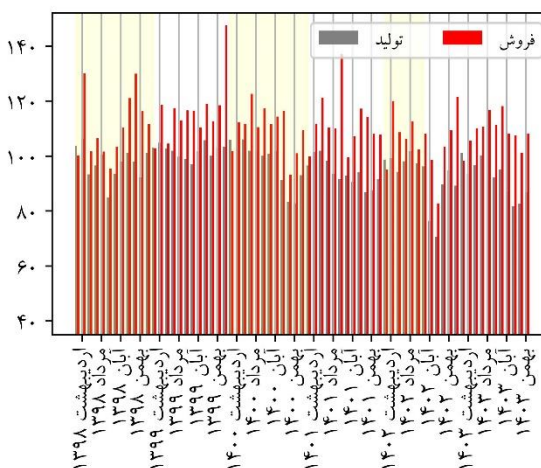
در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو، بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۸/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۴/۹ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۶/۹ درصدی داشته است.

مطابق شکل ۱۴، نسبت به ماه قبل افزایش شاخص تولید و فروش زیربخش‌های اصلی افزایش یافته است. در مقابل، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش شاخص تولید زیربخش‌های اصلی منجر به کاهش شاخص تولید و کاهش شاخص فروش زیربخش‌های «خوراک پالایشگاه‌ها» و «کودها و ترکیبات نیتروژن دار» منجر به کاهش شاخص فروش شده است.

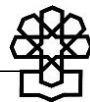
شکل ۱۳. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو) (درصد)

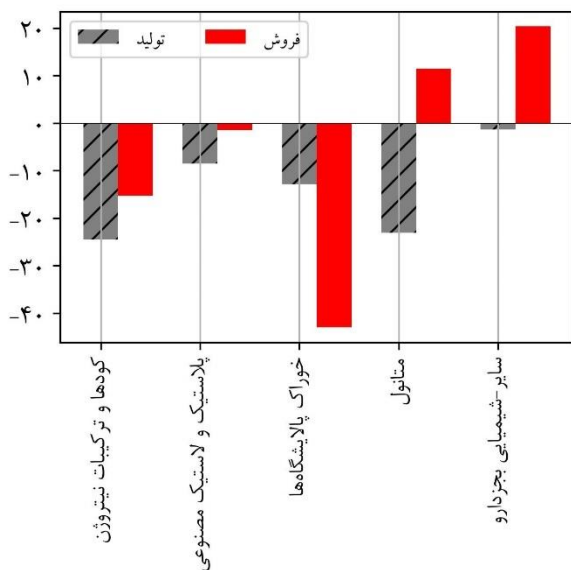
شکل ۱۲. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو) (۱۴۰۰=۱۰۰)

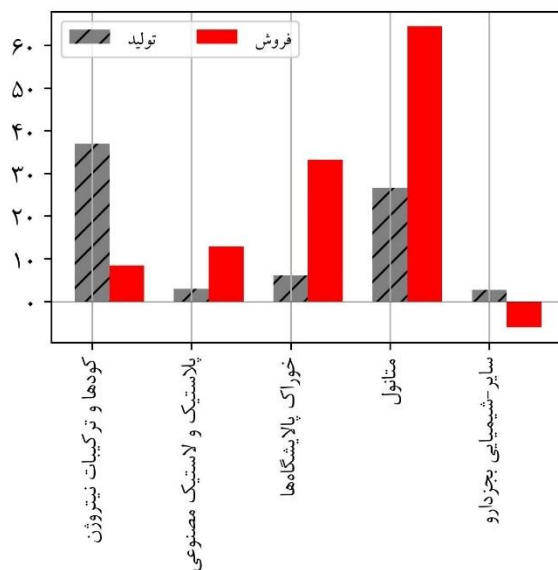
مأخذ: همان.

شکل ۱۵. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

شکل ۱۴. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

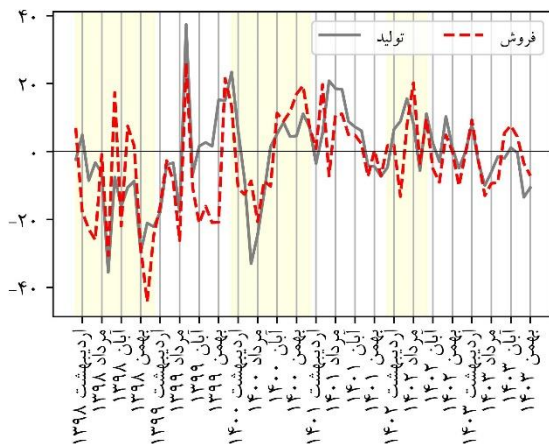

مأخذ: همان.

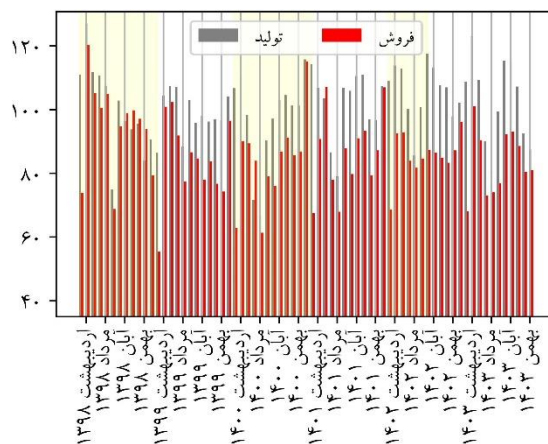
۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه

در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید رشته‌فعالیت فلزات پایه بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۰/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۵/۵ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۷/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۰/۶ درصدی داشته است. مطابق شکل ۱۸، نسبت به ماه قبل شاخص تولید تمام زیربخش‌ها کاهش یافته و کاهش شاخص فروش زیربخش «شمش» منجر به کاهش شاخص فروش شده است. همچنین نسبت به ماه مشابه سال قبل، کاهش شاخص تولید زیربخش‌های «شمش» و «سایر» و کاهش شاخص فروش زیربخش «شمش» منجر به کاهش شاخص تولید و فروش شده است.

شکل ۱۷. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (درصد)

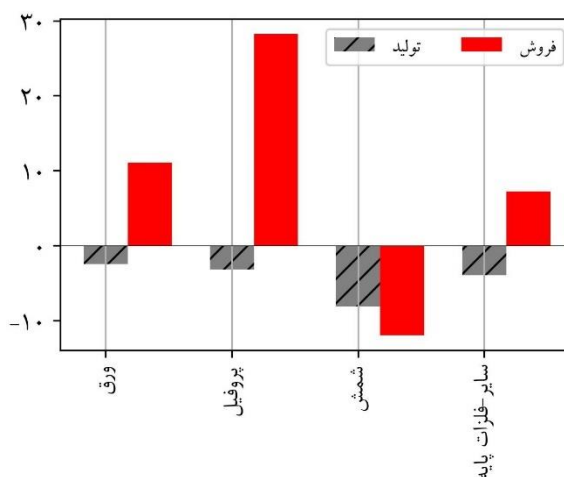

شکل ۱۶. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (۱۴۰۰=۱۰۰)

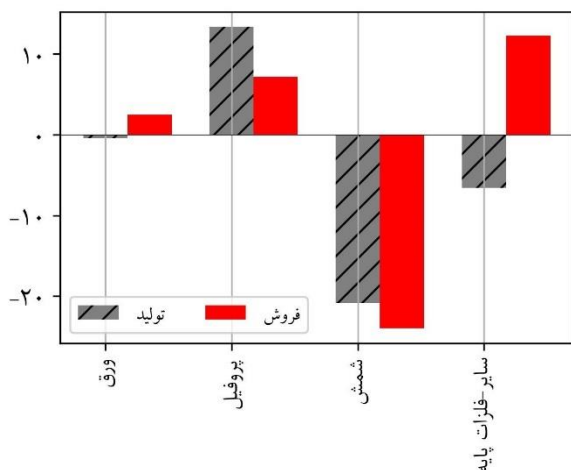
مأخذ: همان.

شکل ۱۸. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

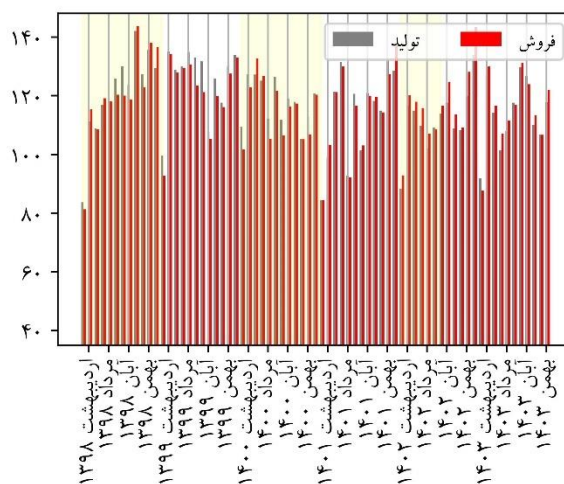
شکل ۱۹. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر

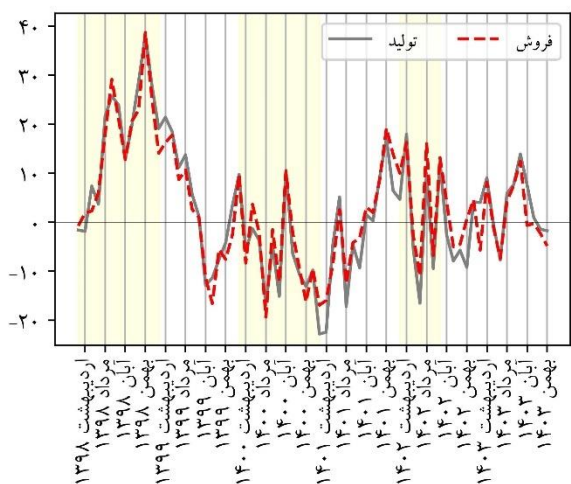
در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱/۷ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱۰/۳ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۴/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱۴/۳ درصدی داشته است. مطابق شکل ۲۲، نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش زیربخش‌های اصلی افزایش یافته است، در مقابل، مطابق شکل ۲۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید و فروش زیربخش‌های اصلی کاهش یافته است.

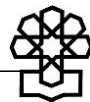
شکل ۲۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (۱۴۰۰=۱۰۰)

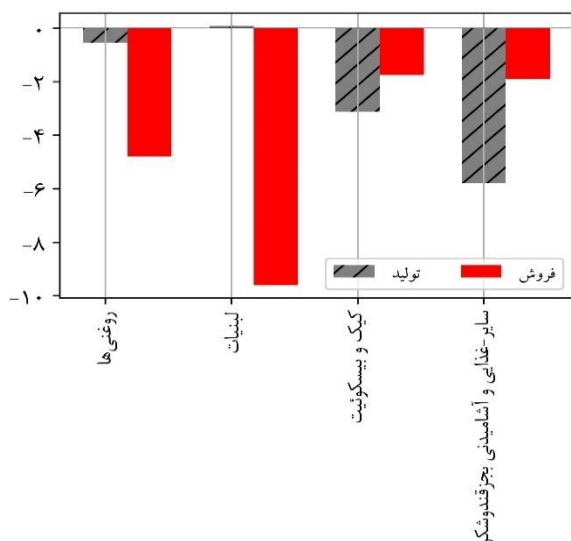
مأخذ: همان.

شکل ۲۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (درصد)

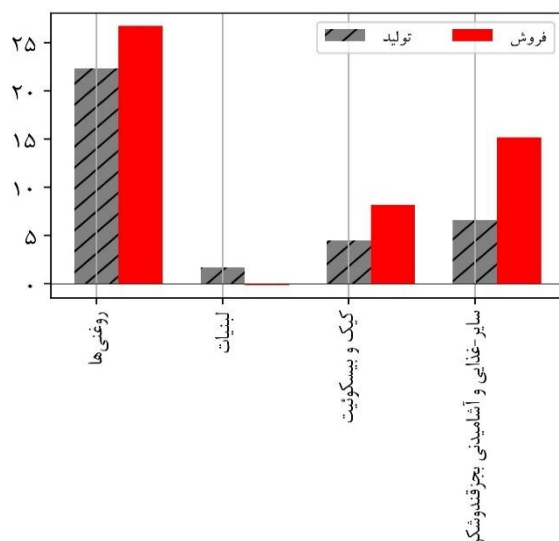

شکل ۲۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل

شکل ۲۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر نسبت به ماه قبل (درصد)

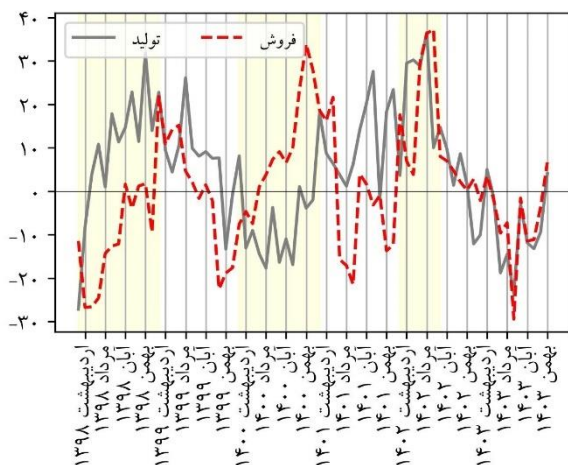
مأخذ: همان.

۳-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو

در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت دارو بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۴/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۵/۲ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۶/۷ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۰/۷ درصدی داشته است. طبق شکل ۲۶، نسبت به ماه قبل شاخص تولید زیربخش‌های «قرص و کپسول» و «فرآورده‌های تزریقی» افزایش و شاخص فروش زیربخش‌های «فرآورده‌های تزریقی» و «سایر» افزایش یافته است. همچنین مطابق شکل ۲۷، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش شاخص تولید زیربخش‌های «قرص و کپسول» و «فرآورده‌های تزریقی» و شاخص فروش زیربخش‌های اصلی منجر به افزایش شاخص فروش شده است.

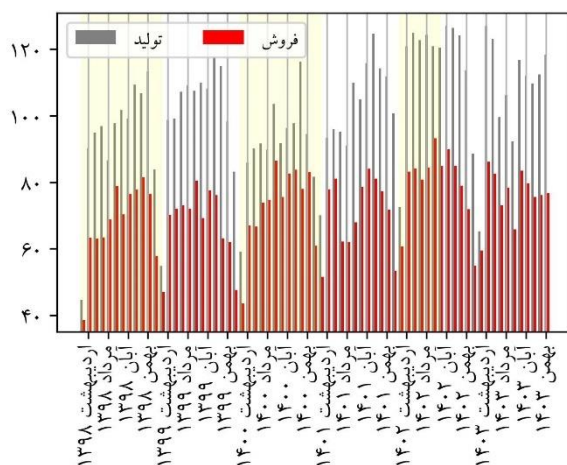
شکل ۲۵. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید

و فروش بخش دارو (درصد)

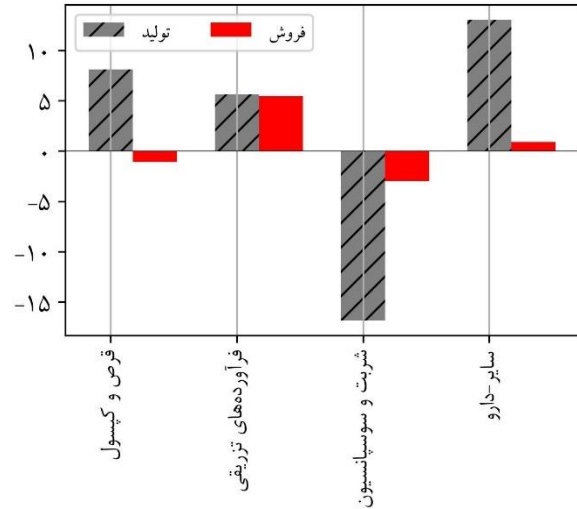
شکل ۲۴. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش

دارو (۱۴۰۰=۱۰۰)

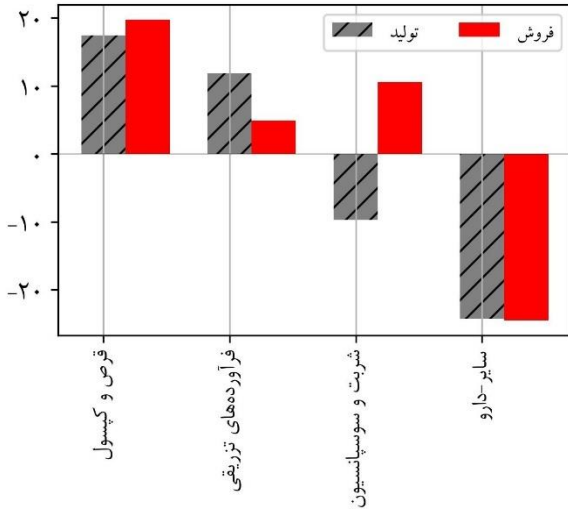

مأخذ: همان.

شکل ۲۶. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

شکل ۲۷. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

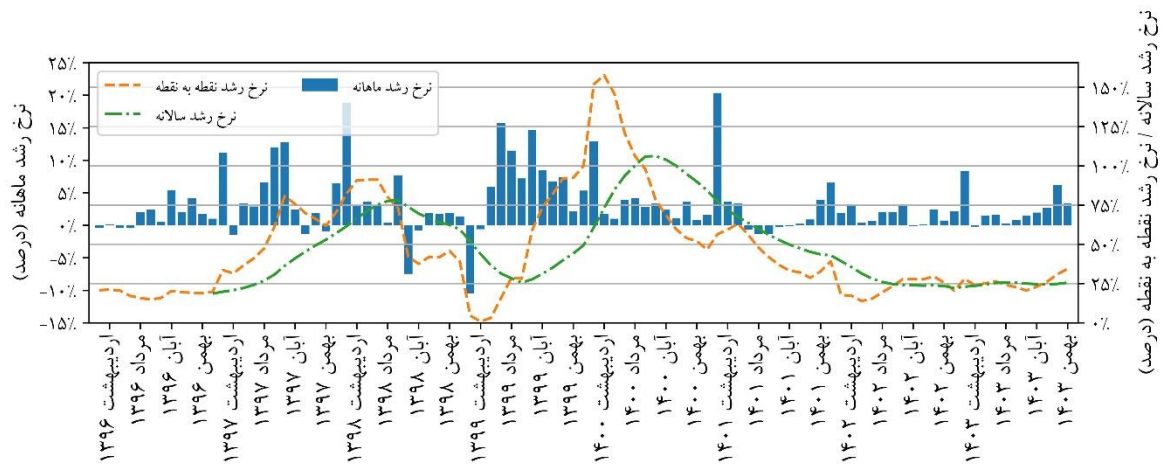

مأخذ: همان.

۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی

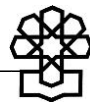
در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه^۱ قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی افزایش ۳/۴ درصدی داشته، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه^۲ با افزایش ۳/۶ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۳۴/۴ درصد رسیده است. گفتنی است؛ میانگین^۳ سالیانه شاخص قیمت نیز در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل ۱ واحد درصد افزایش یافته و میزان ۲۵/۶ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

شکل ۲۸. نمودار درصد تغییر شاخص قیمت صنعت (۱۴۰۰=۱۰۰)

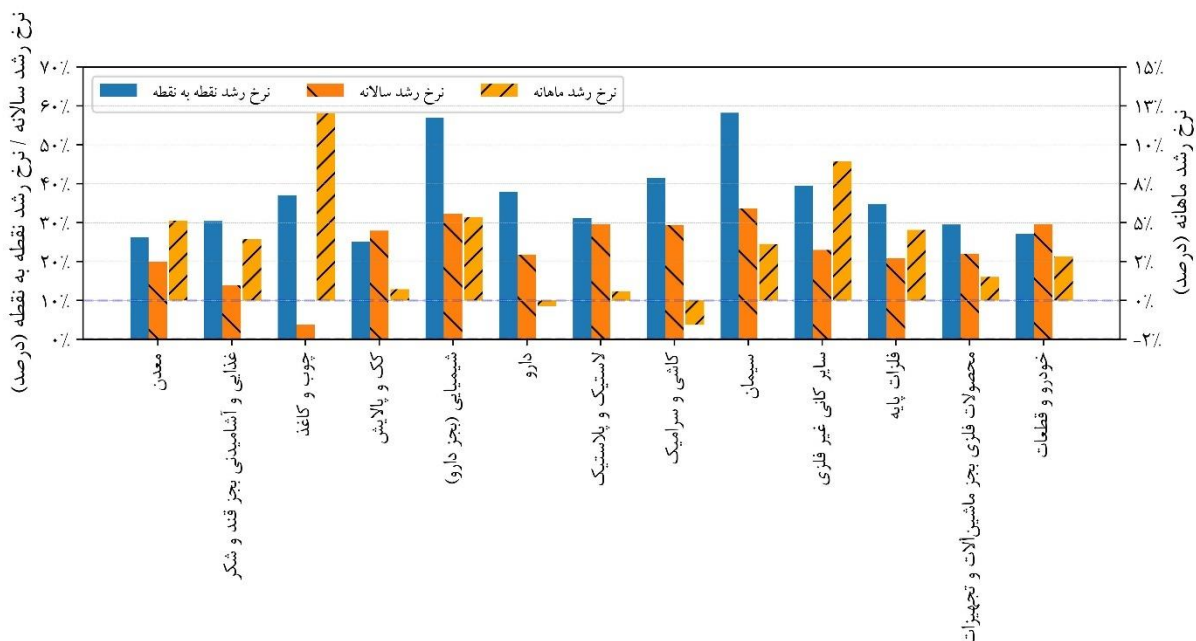
مأخذ: همان.

۱. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه قبل.
 ۲. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه مشابه سال قبل.
 ۳. درصد تغییر میانگین شاخص قیمت صنعت در دوازده ماه منتهی به ماه مورد نظر نسبت به دوره مشابه سال قبل.

بررسی شاخص قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی نشان می‌دهد؛ در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳، رشته‌فعالیت‌های «چوب و کاغذ» و «سایر کانی غیرفلزی» بالاترین نرخ رشد ماهیانه و رشته‌فعالیت‌های «سیمان» و «شیمیایی بجز دارو» بالاترین نرخ رشد نقطه‌به‌نقطه را تجربه کرده‌اند.

شکل ۲۹. نمودار شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳

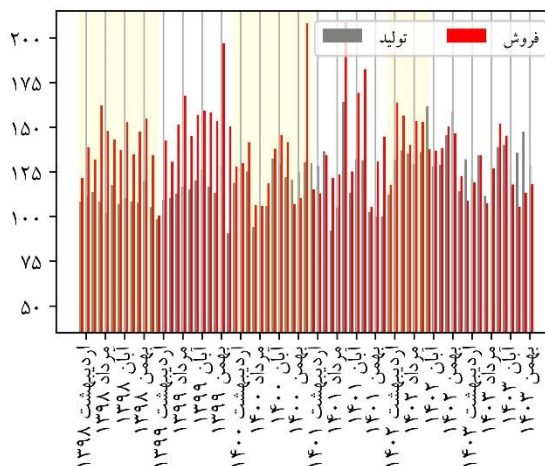
مأخذ: همان.

۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی

در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱۹/۳ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۱۳/۱ درصدی مواجه شده و همچنین، شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱۹/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۴/۲ درصدی مواجه شده است.

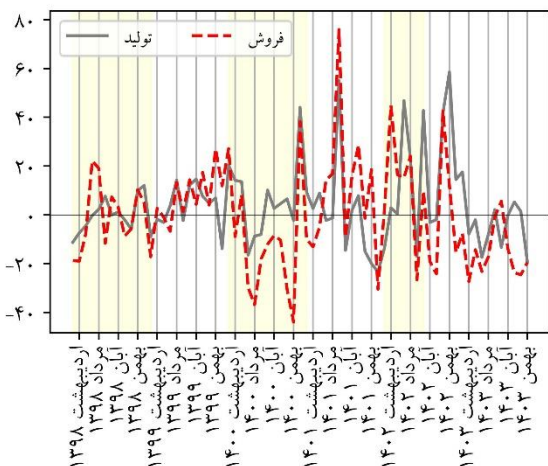
مطابق شکل ۳۲، نسبت به ماه قبل تنها شاخص فروش زیربخش «گندله» افزایش یافته است. همچنین مطابق شکل ۳۳، نسبت به ماه مشابه سال قبل تنها شاخص فروش زیربخش «کنسانتره» افزایش یافته است.

شکل ۳۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (۱۴۰۰=۱۰۰)

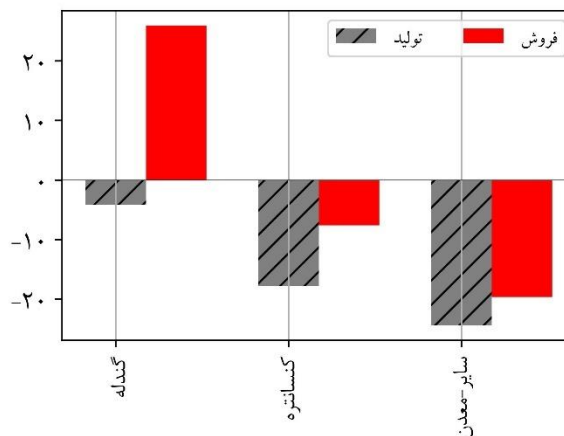

مأخذ: همان.

شکل ۳۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (درصد)

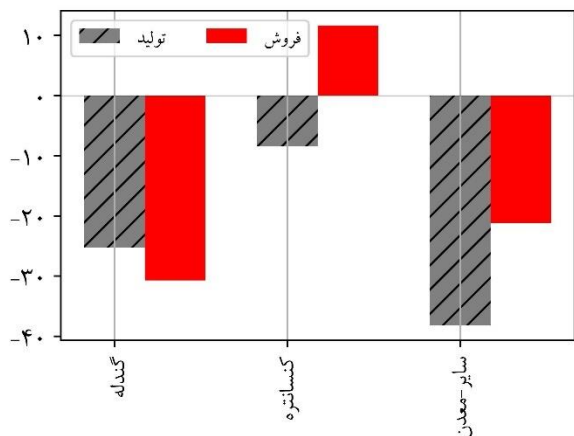

شکل ۳۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

شکل ۳۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

۶. جمع‌بندی

شاخص تولید، فروش و قیمت بخش صنعت و معدن مبتنی بر شرکت‌های بورسی از اطلاعات ماهیانه ۳۳۶ شرکت بورسی استخراج می‌شود و با توجه به اینکه این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار هم حرکتی مناسب دارد، با دقت زیادی می‌تواند تحولات بخش صنعت و معدن کشور را به‌صورت ماهیانه رصد کند. در این گزارش تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار گرفته است.

برآورد این گزارش نشان می‌دهد، طی بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۵/۳ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۰/۸ درصدی مواجه شده و

همچنین شاخص فروش بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۰/۳ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۷/۲ درصدی مواجه شده است. گفتنی است؛ شاخص قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل ۳۴/۴ درصد افزایش و نسبت به ماه قبل ۳/۴ درصد افزایش یافته است.

جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های معدنی و بورسی در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳

شاخص فروش		شاخص تولید				
رشد یازده‌ماهه نسبت به یازده‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد یازده‌ماهه نسبت به یازده‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	
-۱۵/۴	-۱۹/۵	۴/۲	-۴/۵	-۱۹/۳	-۱۳/۱	معدن
۰/۷	-۰/۳	۷/۲	-۱/۱	-۵/۳	۰/۸	صنعت
۱/۰	-۴/۸	۱۴/۳	۳/۴	-۱/۷	۱۰/۳	غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر
۷/۴	۵۲/۷	۱۹/۲	۲۱/۹	۳۲/۲	-۳/۷	منسوجات
-۵۱/۰	-۵۵/۳	۲۵/۶	-۲۵/۳	-۲۵/۳	۱۹/۰	چوب و کاغذ
۳/۴	۱/۳	-۲/۶	۳/۶	۳/۱	-۱/۰	کک و پالایش
۴/۳	-۱/۱	۶/۹	-۰/۸	-۸/۶	۴/۹	شیمیایی (به جز دارو)
-۶/۷	۶/۷	۰/۷	-۸/۹	۴/۱	۵/۲	دارو
۶/۳	۲۳/۵	۱۵/۳	۶/۰	۴/۴	۰/۰	لاستیک و پلاستیک
-۵/۶	-۷/۴	۱۰/۳	-۵/۳	-۶/۴	۲/۹	کاشی و سرامیک
-۰/۱	۳/۵	-۰/۷	-۲/۳	۵/۳	-۲/۶	سیمان
-۵/۱	-۱۱/۹	۹/۴	-۰/۹	-۷/۱	۴/۴	سایر کانی غیر فلزی
-۱/۶	-۷/۱	۰/۶	-۳/۲	-۱۰/۶	-۵/۵	فلزات پایه
-۸/۲	-۶/۴	۱۱/۱	-۱۰/۰	-۱۰/۳	۷/۱	محصولات فلزی به جز ماشین‌آلات و تجهیزات
۲۵/۹	۱۳/۲	-۵/۹	۱۷/۶	۱۲/۷	-۱۰/۴	تجهیزات برقی
۰/۵	۳۸/۷	۲۵/۲	۱/۵	۰/۰	۱/۷	ماشین‌آلات و تجهیزات
-۹/۵	۶/۵	۲۸/۳	-۸/۵	۳/۷	۱۱/۰	خودرو و قطعات

منابع و مآخذ

- [۱] "گزارش طرح شامخ مدیران خرید دی ماه ۱۴۰۳"، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران <https://otaghiranonline.ir/tag/11491/0>
- [۲] ناظمی، عالییه؛ آذربایجانی، علیرضا، "معرفی و نحوه محاسبه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس"، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۸۰۰۱.

گزیده سیاستی

برآورد مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد؛ در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل، شاخص تولید بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی کاهش ۵/۳ درصدی و شاخص فروش کاهش ۰/۳ درصدی را تجربه کرده‌اند.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۲۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir